

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestölehti

10
2013

Viron kuurosokeustyö

Tietokoneen etähallinnalla säästöjä

Sisältö

Pääkirjoitus: Ubiikki tietoyhteiskunta.....	3
Viron kuurosokeustyö juhlavuoden kynnyksellä - yhteistyötä toivotaan...	4
Suomi ja Espanja kohtasivat Suomen suvessa.....	6
Etätukipalvelu.....	8
Mikael-koulu 120 vuotta.....	10
Lyhyesti sanottuna.....	12
Nuoren taiteilijan Ajatuksia Elämästä.....	14
Savityöpiiri pyörii.....	16
ValmisPaula: Auvälineiden armoilla.....	19
Remonttimies hommissa.....	20

Kannen kuvan taustaa: Kansainvälistä kuurojen viikkoa vietettiin 23. - 29. syyskuuta. Kuurojen Liitolla oli viikolla ständi Helsingin rautatieasemalla, jossa viittomakielinen räp-artisti **Signmark** piipahti perjantaina jakamassa nimikirjoituksia. Toimittaja **Jaakko Evonen** oli paikalla ja pyysi Signmarkia esittelemään Tuntosarven lukijoille oman lempiviittomansa, joka on etukannen kuvassa näkyvä ”kädet”. Kuva: Jaakko Evonen.

Seuraava Tuntosarvi ilmestyy viikolla 47. Aineisto 25.10 mennessä.

TUNTOSARVI
39. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry.

Taitto
Tuija Wetterstrand

Päätoimittaja
tiedottaja Tuija Wetterstrand,
p. 040 753 2026, s-posti:
tiedotus@kuurosokeat.fi.

Toimitusneuvosto

Esko Jäntti (puheenjohtaja), Ulla Kungas, Paula Valminen, Ari Suutarla, Jaakko Evonen (sihteeri) ja Tuija Wetterstrand.

Hinta

Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 12 numeroa vuodessa isokirjoituksella, pisteillä, äänitteenä, videona ja/tai elektronisena versiona. Ruotsinkielinen kooste Känfelsprötet ilmestyy 4 kertaa vuodessa isokirjoituksella.

Tilaukset ja

osoitteenmuutokset

Suomen Kuurosokeat ry, PL 40,
00030 IIRIS, p. 040 778 0299,
s-posti:kuurosokeat@kuurosokeat.fi.
Toimiston aukioloaika ma-pe klo
8.00–15.45.

Painopaikka

Oriveden Kirjapaino.

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Ubiikki tietoyhteiskunta

Tekniikan ja erityisesti tietoverkkojen kehittyminen on parin viimeisen vuosikymmenen aikana tuonut suuria muutoksia yhteiskunnan toimintaan. Ubiikki eli kaikkialla läsnä oleva, on termi, joka on lisääntyvässä määrin yhdistetty tietotekniikkaan. Suuri osa ihmisistä on jatkuvasti yhteydessä tietoverkkoihin ja sen mukana tuomiin palveluihin.

Tietoteknisten apuvälineiden perustana toimii pääosin tietokone. Nykyään myös älypuhelimet ja taulutietokoneet eli tabletit ovat kehittyneet ja mukana kuljetettavina laitteina ne mahdollistavat kaikkialla läsnä olevan tietoverkon hyödyntämisen. Sairaalat ja Kela ovat myöntäneet apuvälineitä varsin hyvin. Valitettavasti itse tietokoneita, älypuhelinia tai tablettia ei ole luokiteltu apuvälineeksi, joten niiden hankkiminen on usein jäänyt jokaisen omalle vastuulle. NKL:n Tietokonelainaamon palvelut ovat paikanneet tätä epäkohtaa.

Vuoden 2014 alusta Ray:n tuki lainaamolle loppuu. NKL etsii parhail-

laan vaihtoehtoisia rahoitusmalleja toiminnan jatkolle. Tilanne ei ole kuitenkaan niin synkkä kuin aluksi voisi ajatella. Tietokonehankinnoille on monia erilaisia kanavia, jotka sopivat myös pienituloisille. Yksi näistä on leasing. Leasingilla tarkoitetaan käyttöomaisuuden pitkäaikaista vuokrausta kohtuullisella kuukausihinnalla. Mikäli Tietokonelainaamo ei löydä vaihtoehtoista rahoitusmallia, aloittaa Suomen Kuurosokeat ry:n IT-yksikkö nopealla aikataululla vaihtoehtoisen tietokoneiden hankintatavan selvittelyn.

Tietokoneiden hankintatavasta riippumatta järjestömme IT-yksikön palvelut jatkuvat normaalisti. Tarjomme tuttuja koulutus- ja tukipalveluita, lisäksi kehitämme jatkuvasti toimintaamme. Yksi uusimmista palveluista on etätuki. Etätuesta löytyy lisätietoa tämän lehden sisäsivuilta.

Hyvää alkanutta syksyä!

Marko Vainioma
IT-päällikkö ◆

Viron kuurosokeustyö juhlavuoden kynnyksellä - yhteistyötä toivotaan

Teksti: Tuula Hartikainen

Suomen Kuurosokeat ry:n hallitus vieraili asiapitoisten Tallinnan neuvottelupäivien aikana elokuussa Viron kuurosokeiden toimitiloissa. Tilat sijaitsevat Helenin koulussa, jossa toimii kuurojen ja sokeiden koulu. Koulun laajennusosa oli juuri valmistunut, joten uuden lukukauden alettua oppilaat pääsivät entistä parempiin ja toimivampiin tiloihin.

Meidät toivotti lämpimästi tervetulleiksi Viron kuurosokeiden tukiliiton toiminnanjohtaja **Raissa Keskküla**. Virolaisia kuurosokeita oli paikalla 8 henkilöä. Heitä oli Tallinnan lisäksi Tartosta ja Saarenmaalta.

Raissa esitteli virolaiset kuurosokeat ja sen jälkeen puheenjohtajamme **Seppo Jurvanen** esitteli meidän hallituksemme jäsenet. Seppo piti myös tervehdyspuheen ja ojensi Raissalle **Rauli Jalon** tekemän rottinkityön.

Vapaamuotoisissa keskusteluissa puhuttiin meille kuurosokeille tutuista ja tärkeistä asioista. Vaihdoin me tietoja, kokemuksia ja ajatuksia muun muassa apuvälineistä ja etenkin sisäkorvaistutuksesta, koulutuksesta, kuljetus- ja tulkkauspalvelusta sekä myös yhdistystoiminnasta.

Virolaiset kuurosokeat ihmettelivät kovasti, kun Suomessa voi saada kaksikin tulkkiä käyttöön. Heillä on vaikeuksia saada edes yhtä tulkkiä. Heillä oli tapaamisessa tulkkausta tekemässä koulun opettaja, jolla on kuuro poika ja oli siksi opiskellut viittomakieltä.

Juhlavuosi tulossa ensi vuonna

Viron kuurosokeiden tukiliitto on aloittanut toimintansa vuonna 1994. Jäsenmäärä on tällä hetkellä 67 henkilöä.

Suomen Kuurosokeat ry:n hallituksen jäseniä ja virolaisia kuurosokeita ryhmäkuvassa. Istumassa edessä keskellä Viron kuurosokeiden tukiliiton toiminnanjohtaja Raissa Keskküla.

Raissan mukaan järjestö tunnetaan hyvin. Tukiliitto järjestää muutamia kursseja vuosittain. Aiheina ovat kädentaidot, kommunikaatio ja liikumiseen liittyvät asiat. Valtio tulee kuntoutusta, koulutusta, kuljetuspalveluja ja apuvälineiden saantia. Virossa on opaskoirakoulu, mutta yhdelläkään kuurosokealla henkilöllä ei ole vielä opaskoira.

Raissa kertoi useaan otteeseen puheessaan, miten hyvää yhteistyötä heillä on vuosien mittaan ollut meidän yhdistyksemme ja Keskuspuiston ammattiopiston Arlan toimipisteen kanssa. Etenkin **Terhi Pikkujämsän** puolen vuoden työpanosta hän muisteli lämmöllä.

Raissa toivoi yhteistyön Suomen suunnalta jatkuvan lyhyen hiljaiselon jälkeen esimerkiksi kurssien muodossa. Esille nousi taktiilikommunikaatiokoulutus. Lähitulevaisuus näyttää millaisia yhteistyömuotoja löydetään ja saadaan toteutettua!

Kiitämme Raissaa ja virolaisia kuurosokeita mukavasta ja mielenkiintoisesta tapaamisesta! Eikä tässä yhteydessä voi unohtaa **Ritva Laista**, joka hoiti käytännön järjestelyjä mallikkaasti meidän puoleltamme!

Toivotamme Viron kuurosokeiden tukiliitolle menestystä kuurosokeustyölle! ◆

Suomi ja Espanja kohtasivat Suomen suvessa

Teksti ja kuvat: Sanna Paasonen

Pitkään, lämpimään kesään mahtui monia, hienoja lomamuistoja. Yksi niistä oli espanjalaisen ystäväntäni vierailu Suomen suvessa. ”Usheerikko” **Mabel Asensi**, 45, on syntynyt ja kasvanut monille suomalaisille tutussa kaupungissa Malagassa, mutta on asunut välillä myös Madridissa ja Barcelonassa. Mabel oppi puhumaan kolmevuotiaana ja viisivuotiaana hän alkoi käydä kato-lista koulua, jossa oli muitakin kuuroja lapsia. Espanjattaren koulu-muistot ovat kuin suoraan Suomen kuurojen opetuksen historian oppi-kirjasta, sillä viittomakieltä ei saanut käyttää, oralismi oli vallalla.

Mabel sai koulutodistuksen 16-vuotiaana ja jatkoi sen jälkeen toisen asteen ammattiopetukseen. Hän oli koulun ainoa kuuro eikä tulkkeja ollut juurikaan saatavilla. Opiskelu ei siis ollut helppoa, mutta silti Mabel valmistui IT-ohjelmoijaksi. Hän teki niitä töitä kunnes näkö alkoi heikentyä.

Ystävykset Sanna (vas.) ja Mabel ”halauspuun” juurella Mikkelin Kalevankankaan aistipolulla.

Tällä hetkellä Mabel toimii vapaaehtoistyön aluevastaavana paikallisten kuurosokeiden parissa ja asuu asuintoverinsa kanssa isoäidiltä saadussa perintökerrostalokolmi-

ossa keskellä Malagan kaupunkia. Malagassa asuu tällä hetkellä noin neljäkymmentä kuurosokeaa.

Kuurosokeat ja tulkkaukspalvelut Espanjassa

Espanjan kuurosokeiden liitossa on noin 700 kuurosokeaa jäsentä, mutta maassa arvellaan olevan kaikkiaan noin 3000 kuurosokeaa. Liiton edellinen, pitkäaikainen puheenjohtaja joutui hiljattain luopumaan tehtävistään sydänvaivojen vuoksi ja hänen tilalleen valittu uusi puheenjohtaja valittiin viime toukuussa myös EDBU:n (Euroopan kuurosokeiden unionin) hallituksen jäseneksi. Uudelta puheenjohtajalta odotetaan uusia tuulahduksia myös järjestötoimintaan.

Mabel kertoi, että Espanjassa tulkkaukspalvelujen tilanne oli ennen selvästi parempi. Talouskriisin seurauksena tulkkaukspalvelut ja muut vammaispalvelut on joko lakkautettu tai niitä on supistettu rajusti. Tulkin voi saada mukaan enää ainoastaan välttämättömään asiointiin kuten esimerkiksi lääkäriin käyntiin, pankkiasioiden hoitamiseen ja lakimiehen luona käymiseen. Myös viittomakielen tulkkaukruutu televisiossa lopetettiin säästösyistä, mutta siitä syntyi mielenosoitusmarssi. Vielä ei ole tietoa tuleeko tulkkaukruutu takaisin.

Hulluttelevat Mabel ja Sanna maailmankuulun Mikkelin raviradan portilla.

Mabelin mielestä Espanjassa kuurosokeiden naisten suurin ongelma ovat ylisuojelevat vanhemmat, jotka pelkäävät ei-toivottua raskautta ja haluavat siksi pitää lapsensa kotona. Mabelilla itsellään oli samankaltainen ongelma isänsä kanssa, mutta onneksi isoäiti ymmärsi tilanteen ja tuki lapsenlapsensa itenäistymisprosessia.

Unelma toteutui - matka Suomeen

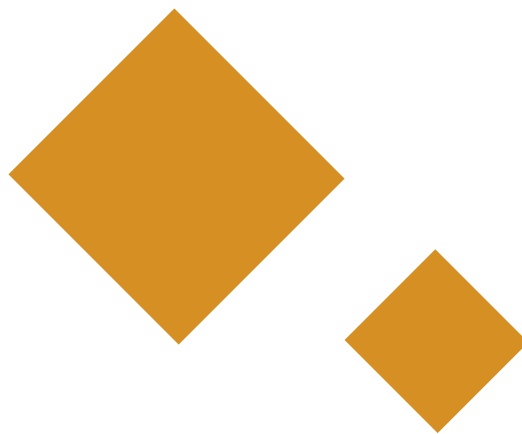
Espanjatar kävi Suomessa ensimmäistä kertaa vuonna 1997 Kuurojen maailmankonferenssin yhteydessä ja ihastui kauniiseen maahamme niin, että päätti palata vielä joskus. Muutama vuosi sitten hän ystäväystyi kahden suomalaisen kuurosokean naisen, minun eli **Sanna Paasosen** ja **Tuija Mustosen** kanssa. Viime kesällä Mabel päätti vihdoinkin tulla Suomeen lomaile-

maan kahdeksi viikoksi. Maailmankuulun kanadalaisen kuurosokean naisen ”**Cocon**” innoittamana hän uskoi pystyvänsä matkustamaan yksin ilman avustajaa ja tulkkia, kun tulkkia on muutenkin vaikea saada mukaan. Mabel vietti osan Suomen lomastaan Mikkelissä ja osan pääkaupunkiseudulla. Uusia ja mielenkiintoisia elämyksiä hänelle olivat ruokailurytmi ja järvesä uiminen. Myös yhtenäisyyksiä Suomen ja Espanjan välillä löytyy kuten ystävien tapaamiset, ja juhlimiset ruokailun tai muun merkissä.

Mabelin sydän jäi Suomeen ja hän haluaisi palata ensi talvena, ihas-telemaan sadunomaista, valkoista maisemaa. Hän haluaisi tulla käymään myös nykyisen miesystävänsä kanssa vihreän kullan ja tuhansien järvien maahan seuraavana kesänä.

Suuri rakkaus kirjoihin

Mabel halusi kertoa vielä suuresta rakkaudestaan. Hänen isänsä osti tyttärelleen paljon kirjoja niin, että hän lumoutui kirjamaailmaan jo pienenä. Kirjat antavat hänelle uutta ajattelemista. Stephen Kingin kauhukirjat ovat yksi hänen suosikeistaan. Mabel tykkää myös viitotuista lauluista ja tanssimisesta. Hän haluaisi joskus esiintyä kuurosokean ystävänsä kanssa myös suuremmalle yleisölle. ◆

Etätukipalvelu

Teksti: Marko Vainioma, IT-päällikkö

Tietokoneissa on usein ongelmia, jotka eivät vaadi IT-asiantuntijan paikalla käyntiä, vaan ongelmat voidaan korjata etähalitusti. Suomen Kuurosokeat ry:n IT-yksikkö onkin ottanut käyttöön tietokoneiden etätukipalvelun. Palvelu voidaan ottaa käyttöön kaikissa Windows-tietokoneissa. Etätuen avulla voidaan korjata yleisimpiä tietokoneiden ongelmia, kuten sähköposti-, ohjelmisto- ja apuväline-ongelmia, mutta ei verkkovikoja.

Asiakkaille tämä näkyy nopeampana palveluna. Samalla järjestö säästää sekä kustannuksissa että ajankäytössä matkustustarpeen vähentyessä. Näin pystymme palvelemaan kasvavaa asiakaskuntaamme vähintään entisellä laatusolla.

Etätuessa toimitaan ihan samalla tavalla, kuin jos korjaaja olisi koneen ääressä. Tapauksia voi itse koko ajan seurata ruudulta. Tiedottajan koneen ohjelmistossa oli vika, joka etäkorjattiin Muuramesta käsin alle varhissa. Ruudun tausta muuttui mustaksi ja TeamViewer-ikkuna aukesi ruudun oikeaan alakulmaan.

Jotta etätukipalvelu voidaan ottaa käyttöön, asentaa paikallinen IT-tukihenkilösi tietokoneeseen ohjelman nimeltä TeamViewer. Palvelun asennus voidaan tehdä kahdella tavalla. Ensimmäisessä vaihtoehdossa palvelu on sammutettuna, eikä IT-yksikön työntekijät voi käyttää etähallintaa ennen kuin asiakas itse avaa ohjelman. Vaihtoehtoisesti ohjelma voi olla koko ajan taustalla avoimena, mutta IT-tukihenkilö tarvitsee tällöinkin erillisen tunnuksen ja salasanan, jotta etäpalvelu voidaan yhdistää.

Etätuki on tietoturvallinen menetelmä. Koneeseen ei voi päästä kukaan asiakkaan tietämättä. Myös kaikki IT-asiantuntijan tekemät toimenpiteet ovat tuen saajan seu-

rattavissa joko suoraan ruudulta tai apuvälineen kautta. Asiakas voi myös itse katkaista etätukipalvelun milloin tahansa ja tarvittaessa myös estää etätukipalvelun kokonaan.

Mikäli sinulla ei ole vielä etätukipalvelua käyttöönotettuna tai haluat asiasta lisätietoa, ota yhteyttä omaan IT-tukihenkilöösi tai IT-päällikköön. Kerromme mielellämme lisää palvelusta ja varmasti myös jonyt etätukea saaneet IT-asiakkaat voivat kertoa omista kokemuksistaan. Muistathan, että etätuki on asiakkaan käytettävissä riippumatta hänen olinpaikastaan, myös ulkomailla. ◆

Mikael-koulu 120 vuotta

Teksti ja kuvat: Tuija Wetterstrand

Monelle kuurosokealle tuttu Mikael-koulu Mikkelissä juhlii tänä syksynä perustamisensa 120-vuotisjuhlaa. Mikkeliin perustettiin kuurojen koulu vuonna 1893. Vuosien saatossa koulun toiminta on muuttunut hyvin paljon. Tällä hetkellä Mikael-koulussa ei ole enää yhtään kuuroa viittomakielistä oppilasta.

- Nyt koulussa opiskele lapsia ja nuoria, joilla on erilaisia kieleen ja vuorovaikutukseen liittyviä oppimisen vaikeuksia. Monilla on neurologisia ongelmia, vahvistaa Mikael-koulun ohjaava opettaja **Mervi Lappalainen**.

Myöskään lukio-opetusta ei enää anneta. Viimeiset Mikael-koulusta tukea lukio-opintoihinsa saaneet oppilaat kirjoittivat ylioppilaiksi viime keväänä.

- Sisäkorvaistutteen myötä kuuroja oppilaita ei juuri enää ole. Sisäkor-

vaistutteen saajista valtaosa käy koulunsa omassa lähikoulussaan, Mervi Lappalainen sanoo.

Muutos on tapahtunut nopeasti. Kun Mervi Lappalainen aloitti Mikael-koulussa 12 vuotta sitten, viittomakielen asema oli vielä vahva.

- Tein itsekin aikoinaan paljon töitä oppiakseni viittomakielen. Nyt harmittaa, että taidot alkavat ruostua. Enää käytetään vain tukiviittomia joidenkin oppilaiden kanssa.

Yksi Mikael-koulun entisistä oppilaista on **Anneli Salomaa**, joka työskentelee nykyisin projektikoordinaattorina Kuuloavain-projektissa. Anneli Salomaa tuli Mikael-kouluun peruskoulun yhdeksännelle ja suoritti lukion neljässä vuodessa.

- Kouluun tullessa osasin vain sormiaakkoset, mutta jo ensimmäisenä syksynä opin viittomakieltä niin paljon, että selvisin keskusteluista

Mikael-koulun ohjaava opettaja Mervi Lappalainen esittelee kassia, jossa on Mikael-koulun tuottamaa tunnemateriaalia tuttuja tunnekuvia. Tunnekuvien avulla voidaan harjoitella esimerkiksi tunteiden tunnistamista ja nimeämistä.

Projektikoordinaattori Anneli Salomaa kävi Mikael-koulua vuosina 1994-1999 ja kirjoitti sieltä ylioppilaaksi. Koululta löytyi aviomies, joka on kuuro viittomakielinen. Perheen kaksi kuulovammaista poikaa kasvavat kaksikielisiksi.

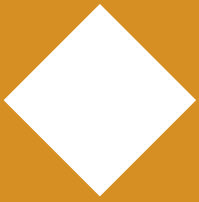
ilman tulkkia. Vaikeasti huonokuuloisena minulla oli aikaisemmin aina ollut tunne, että olen ihan pihalla siitä, mistä puhutaan. Viittomakielen kautta pystyin vihdoin osallistumaan keskusteluun tasa-arvoisena muiden kanssa.

Anneli Salomaan aikaan koulun asuntola oli aivan täynnä oppilaita ja käyttöön oli otettu lisätilat. Nykyään asuntola on lähes tyhjä, suurin osa oppilaita kulkee päivittäin taksi koulun lähikuntien alueelta.

120-vuotisjuhlan kunniaksi Mikael-koululla on avoimet ovet lokakuun 11. päivänä.

- Kierrätämme entisiä oppilaita uusissa tiloissa ja näytämme valokuvia vuosien varrelta. Mikkelin kuu-rojen yhdistys on ollut järjestelyissä vahvasti mukana, Mervi Lappalainen kertoo.

Mikael-koulu on osa Opetushallituksen alaista valtakunnallisen erityisen tuen palveluverkosta, Valteria. ◆

Lyhyesti sanottuna

Tiedotteista saat lisätietoa myös tiedotuksesta, tiedotus@kuurosokeat.fi, nettis

Vammaisena Suomessa

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura (SKS) ja Vammaisten ihmisten elämä Suomessa -tutkimushanke keräävät vammaisten ihmisten elämäkertoja. Lähetä kirjoituksesi 31.3.2014 mennessä osoitteeseen Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, kansanrunousarkisto, PL 259, 00171 Helsinki, merkitse kuoreen tunnus "Vammaiselämäkerrat" tai sähköpostin liitetiedostona osoitteeseen keruu@finlit.fi, merkitse aihekenttään tunnus "Vammaiselämäkerrat". Voit vastata myös internetissä osoitteessa www.finlit.fi/arkistot/keruut/vammaisuus/. ◆

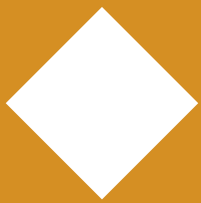
Retina tiedottaa

Retinitis-yhdistyksen nimi on vaihtunut. Uusi nimi on syyskuun puolivälistä lähtien ollut Retina ry. Yhdistyksen uusi sähköpostiosoite on: info@retina.fi. ◆

Uutistekstitys siirtyi digiaikaan

Yleisradio on siirtynyt uutisten ohjelmatekstityksissä kokonaan digitaalisiin DVB-tekstityksiin. Ohjelmatekstityksellä tarkoitetaan suomenkielisten ohjelmien tekstitystä suomeksi ja ruotsinkielisten ruotsiksi. DVB-ohjelmatekstitykset saa näkyviin valitsemalla digilaitteen tekstitysvalikosta tekstityskieleksi hollannin. Tällä hetkellä ohjelmatekstitys on tarjolla kello 17 ja 20.30 uutislähetysten, mutta vuoden 2014 puolella tekstitettäviä lähetysten tullaan lisäämään. Uutistekstityksen vanha Teksti-TV-sivu 335 on jäänyt pois tekstityskäytöstä. Muut ohjelmatekstitykset ovat nähtävissä digitaalisten DVB-tekstitysten ohella edelleen myös Teksti-TV:n sivuilla 333 (TV1), 334 (TV2) ja 336 (Teema).

Samalla kun Yle uusii tekniikkaansa, myös äänitekstitykset ovat mahdollisesti laajenemassa uutisiin ja ajankohtaisohjelmiin. Äänitekstityksessä ruudulla näkyvä käännöstekstitys kuuluu synteettisenä puheena. ◆

Lyhyesti sanottuna

vuiltamme www.kuurosokeat.fi ja Suomen Kuurosokeat ry:n Facebook-sivuilta.

Virkistyslomat haettavissa

Sokeain Ystävien virkistyslomat 2014 ovat haettavissa marraskuun loppuun mennessä. Suomen Kuurosokeat ry:lle on myönnetty neljä lomapakettia. Virkistysloma tarkoittaa viittä vuorokautta täysihoidolla Majatalo Onnelassa, josta lomailija maksaa omavastuuhinnan 50 euroa. Lomaan sisältyy liikuntaa, kulttuuriohjelmia, hierontaa ja yhdessäoloa. Lisätietoja ja hakuvakkeita saa järjestöpäällikkö **Heikki Majavalta**, aluejohtaja **Ritva Rouviselta** ja aluesihteereiltä. ♦

Viittomakielen kansalaissanakirja Signwiki

Verkkoon on avattu viittomakielen kansalaissanakirja SignWiki. Se eroaa viittomakielen verkkosanakirja Suvista siinä, että Suvissa viittomat on tutkittu tarkkaan mutta Signwikiin sisältöä voivat tuottaa kaikki viittomakielen käyttäjät. Signwiki liittyy kolmivuotiseen hankkeeseen, jonka aikana kerätään suomalaisen ja suomenruotsalaisen viittomakielen aineistoa. ♦

Apuvälinemessut

Apuvälinemessut järjestetään Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa marraskuun 7.-9. päivä. Ensimmäinen messupäivä torstai on suunnattu ammattilaisille, perjantai ja lauantai myös suurelle yleisölle. **Suomen Kuurosokeat ry:n osastonumero on 403.** Torstaina ja perjantaina osastolla esittyy Akse-projekti, lauantain teemana on Toimintapäivät ja viriketoiminta yleensä. Vapaalippuja tapahtumaan on jaossa yhdistyksen kaikissa toimipisteissä. ♦

Syyskokous

Syyskokous pidetään Hyvinkäällä 23. - 24. marraskuuta. Kokouspaikka on Rantasipi Sveitsi. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat sekä valitaan hallituksen puheenjohtaja ja kolme hallituksen jäsentä. Kokouskutsu, viimeinen ilmoittautumispäivä ja ilmoittautumisohteet on lähetetty kaikille yhdistyksen jäsenille Jäsenkirjeen mukana. ♦

Nuoren taiteilijan Ajatuksia Elämästä

Taru Eskelinen ja teos Kaksi sydäntä.

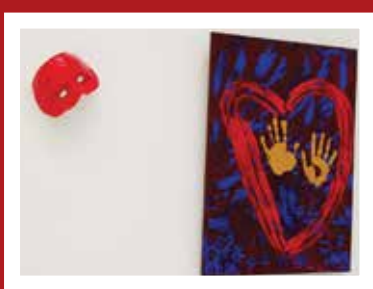
Teksti ja kuvat: Taru Eskelinen

Olen **Taru Eskelinen**, 17-vuotias kuulonäkövammaisen kuva-artsaaniopiskelija. Syyskuun toisen päivän aurinkoisena iltana elin jännittäviä hetkiä Mikkelin kaupunginkirjastossa. Valmistauduin avaamaan virallisesti elämäni ensimmäisen kuvataidenäyttelyn nimeltä Ajatuksia Elämästä. Avajaisissa paikalla olivat kutsuvieraat, mutta seuraavina kolmena viikkona yksityisnäyttelystä saivat nauttia kaikki muutkin kaupungin asukkaat ja turistit.

Opiskelen Bovallius-ammattiopistossa Laukaassa ja valmistun kuva-artsaaniksi keväällä 2014. Ajatuksia Elämästä -näyttely on kolmannen ja viimeisen vuosikurssini oppin-

tetyö. Näyttelyssä on teoksia vuosilta 2011-2013. Näyttelyn teokset on toteutettu useilla eri tekniikoilla ja materiaaleilla: maalaus-, grafiikka-, kollaasi- ja piirrostekniikoilla. Näyttelyssä on esillä myös kierrätysmateriaalista työstettyjä teoksia. Kun katselee seinille aseteltuja teoksia, huomaa miten monipuolisesti niissä on yritetty vangita jotakin tunnetta. Se on tullut mielestäni esille varsin onnistuneesti. Teokset ovat hyvin värikkäitä, esillepano on toteutettu huolella ja tyylikkäästi.

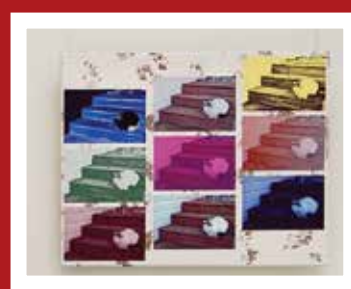
Tämän näyttelyn työt ovat syntyneet pikkuhiljaa vuosien saatossa, mutta mitä lähemmäksi alkoi tulla näyttelyn avajaispäivä, sitä kiireisemmäksi tuli töitten teko. Silti kaikki asiat saatiin hoidetuksi ajoissa jotta näyttely

Ystävä

Olio

Pekka

saatiin pystytettyä. Kun tein näitä töitä, annoin vain ajatuksen virrata ja maalailin ja piirtelin mitä mieleeni vain putkahti. Sen vuoksi tunnen joskus oloni vähän hämmentyneeksi jos joku kysyy, että mikä tämän työn idea on. Vasta jälkeenpäin olen löytänyt töistäni merkityksiä, jotka ovat sen verran johdonmukaisia, että sen voi sanoa ymmärrettävästi toiselle henkilölle. Näyttelyn nimen täytyikin olla mahdollisimman laaja-alainen ja kattava, jottei yksikään työ olisi jäänyt kokonaisuuden ulkopuolelle.

Olen pienestä pitäen pitänyt piirtämisestä ja nuoresta iästäni huolimatta olen ollut hyvin tuottelias. Minua kiinnostavat erilaiset kädentyöt ja tekniikat. Käsissäni taipuvat niin paperiset origamityöt, grafiikka kuin saippuanvalmistuskin. Ennen Mikkelin näyttelyä töitäni on voinut ihailia Jyväskylässä ammattiopiston yhteisnäyttelyssä sekä eurooppalaisessa kuvataidekilpailussa Romaniassa. Olen valmistanut töitä myös tutuille.

Vaikka minulla on Usherin oireyhtymä, en ole kokenut sitä elämässäni millään tavalla toimintaa estävänä tai rajoittavana tekijänä. Visuaa-

lisuus on vahvuuteni, jota Usher kuitenkin varjostaa. Yritän olla murehtimatta sitä. Murehtimisen sijaan käytän energiaani tuotteliaasti ja nautin luomistyöstäni. Minulla on viisi sisarusta, jotka kaikki ovat hyvin visuaalisia ja taiteellisesti lahjakkaita. Kotona on aina tuettu meidän lasten harrastuksia ja se näkyy myös elämänvalinnoissamme. Mielestäni tekniikoiden ja taitojen hiominen ja niiden omaksuminen varhain kasvattaa nuoren itseluottamusta, sosiaalisuutta ja siten tukee oman identiteetin vahvistumista.

Olen sitä mieltä, että näyttely on hyvä alku taiteilijan uralle. Jatkan opiskeluja sen jälkeen kun valmistun, koska haluan rahoittaa taiteeni. Koska taiteilijan tulot ovat hyvin epäsäännölliset, aion opiskella ammattiin, jossa työllistyminen olisi helpompaa. Ja koska nykyiset opinnot ovat sujuneet mukavasti Bovalliuksessa, suunnittelen jatkokoulutusta aivan tavallisessa ammattikoulussa, graafisella puolella.

Nuoremmille taiteilijoille haluan lähettää viestin: ”Tee sitä, mihin sinut on luotu. Et voi epäonnistua.” ◆

Jari Salminen ohjaa Rauli Jaloa kipsileimasimen käytössä. Kipsileimasimella voi merkitä oman työnsä tai käyttää sitä koristelussa.

Savityöpiiri pyörii

Teksti ja kuvat: Tuija Wetterstrand

Toimintakeskuksella on pyörinyt savityöpiiri osana Toimintapäiviä jo yli kahdentoista vuoden ajan. Melkein puolet tuosta ajasta savityöpiiriä on ohjannut keramiikkataiteilija **Jari Salminen**.

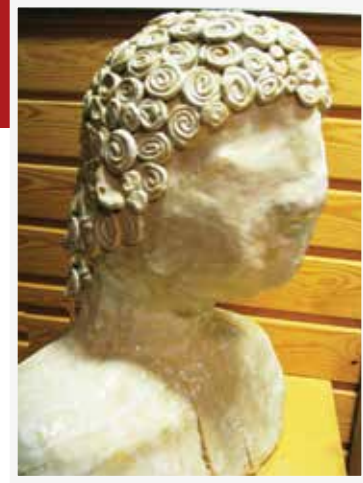
- Tulin sijaistamaan äitiyslomalle jäänyttä silloista Toimintapäivien ohjaaja **Heli Kojosta** ja jäin sille tieleni. Olisikohan ollut viitisen vuotta sitten, Jari Salminen muistelee.

Tarkalleen ottaen savityöpiiri on Ahjolan kansanopiston Toimintapäivil-

tä ostamaa palvelua erityisryhmille. Kuurosokeiden lisäksi myös muut toiminnasta hyötyvät voivat osallistua. Näkövammaisia on ollut säännöllisesti mukana, joskus myös kuuroja.

Savityöpiiri kokoontuu kerran viikossa kaksi kertaa päivässä. Osallistua voi sekä aamupäivän että iltapäivän ryhmään tai vain jompaankumpaan. Tällä hetkellä savityöpiirissä on kuusi vakituista kävijää.

- Keväällä porukkaa oli niin paljon,

*Marja-Leena Karjalaisen käsissä muovautuu uusi ruukku. Pikkukuvas-
sa Eija Jaakkolan tekemä rintakuva.*

että kaikki eivät mahtuneet edes istumaan, Jari kuvailee.

Jari Salmisen periaatteena on ollut, että kaikilla savityöpiiriin osallistuvilla on tekemisen vapaus. Jotkut eivät halua ohjausta lainkaan, jotkut toiset taas ovat innokkaita oppimaan uusia tekniikoita. Tuntisuunnitelmatkaan eivät ole lukkoon lyötyjä, aina voi sattua yllätyksiä.

- Saven työstäminen on mielekästä työtä ja siinä voi kehittää itseään. Savitöissä voi keskittyä täydellisesti yhteen asiaan. Ja kun ei ennätä muita asioita ajattelemaan, se on myös hyvää terapiaa, Jari summaa.

Marja-Leena Karjalainen on käynyt savityöpiirissä lähes sen toiminnan alusta saakka.

- Aikaisemmin kävin Hervannan savityöpiirissä, mutta kun se muuttanut keskustaan, niin halusin löytää uuden ryhmän täältä läheltä. Olin kuullut ”kylillä” kerrottavan tästä ja pyysin saada tulla tutustumaan. Pian aloin käydä myös taideryhmässä, kertoo Marja-Leena.

Marja-Leena Karjalainen ei omien sanojensa mukaan osaa edes piirtää, silti hänen upeita töitään, niin savitöitä kuin maalauksia on ollut esillä useissa näyttelyissä.

- Lapsena maalasin vesiväreillä pakkasmaisemia, joten kyllä se ajatus taiteen tekemisestä on ollut taustalla jo kauan. Mutta vasta nyt vanhemmalla iällä olen päässyt toteuttamaan luovuuttani. Aikaisemmin tein kyllä paljon käsitöitä, jois-

sa väreillä oli tärkeä rooli. Rakastan värejä ja niitä pitää olla ympärillä paljon.

Innoitusta töillensä Marja-Leena on hakenut lukuisilta ulkomaanmatkoiltaan. Erityisesti matkat Afrikkaan, Gambiaan ovat jääneet mieleen unohtumattomina elämyksinä ja inspiraation lähteenä. Gambiassa hän on käynyt neljä kertaa ja asunut myös afrikkalaisessa perhemajoituksessa.

- Puitteet olivat alkeelliset, mutta kokemus valtavan hieno. Talo oli savesta rakennettu rivitalo. Oleskelu tapahtui pihalla ja naapuri teki

ruokansakin pihalla. Ruoan laittoon käytettiin hiilivalkeaa. Sähköä saatiin vain silloin tällöin.

Viimeisin Marja-Leenan matkoista suuntautui keväällä Vietnamiin. Se oli ensimmäinen maa, joka ei syttynyt taiteellisesti ollenkaan.

- Ensin tein ruukkuja, joiden innoitus tuli sen maan kulttuurista, missä olin viimeksi käynyt. Ruukkujen jälkeen aloin tehdä patsaita. Nyt minulla on taas pitkästä aikaa tekeillä ruukku, mutta sen lopputulos on vielä auki. Työ muuttaa koko ajan muotoaan, Marja-Leena miettii. ♦

Toimintapäivien töitä oli esillä Toimintakeskuksen 30-vuotisjuhlissa elokuussa. Kuva: Kalle Kiviniemi.

Apuvälineiden armoilla

Teksti: Paula Valminen

Muistorikkaat kokemukseni tietoteknisistä apuvälineistä saivat tuoreen lisän kuluneella viikolla, kun sain upouuden lukutelevision pöydälleni.

Nyt tietysti IT-alaa vähänkin tuntevat sanovat, ettei lukutelevisio kuulu tietotekniikkaan. Olen eri mieltä, sillä kuulun siihen joukkoon, jolle laitteen toiminta pitäisi olla yhden nappulan varassa, siis virtakytkimen. Muut nappulat kätkevät taakseen tietoa ja tekniikkaa. Tällä hetkellä uusi apuväline on kiusankappale, kuva on ylösalaisin ruudulla eikä suurennus toimi.

Paremmiin ei suju todellisen tietotekniikan puolellakaan. Vuosia olen taistellut yhteensopimattomien teksti- sekä puhe- ja suurennusohjelmien kanssa. Tätä kirjoittaessani käytän koneessa olevaa WordPad-tekstiohjelmaa. Siis vanhassa vara parempi. Pieni pelko sydänelässä on, sillä lähiaikoina saan uuden koneen ohjelmineen opeteltavaksi. Toivon todella ohjelmien, koneen ja itseni kaikenpuolista yhteensopivuutta.

Palaan vielä muutaman vuoden takaiseen matkapuhelin-induktiosil-

mukka - yhteensopivuustaisteluun. Siinä riitti pähkäilyä hetkeksi ja jopa laitevalmistajalta kävi asiantuntija kotonani testaamassa nuo mainitut laitteet. Lopulta sain ostotakuun piirissä uuden matkapuhelimen, jonka kanssa langaton induktiosilmukka viimein toimi. Myös puhelinoperaattorin kanssa taistelin, kun kerrostalohuoneistossa matkapuhelimen ai-noat kuuluvuuskentät olivat keittiön yhdessä nurkassa, ja toinen löytyi parvekkeelta. Ei ole vaikea arvata, kumman valitsin talvipakkasella puheluihin.

Kun kaiken kukkuraksi vielä joskus heitetään lokaa silmille sanomalla, miten kalliiksi me vammaiset ihmiset tulemme yhteiskunnalle, nousee sisukin arvoon arvaamattomaan. Emmehän ole itse aiheuttaneet vammojamme.

Pitkästä valitusvirrestäni huolimatta olen iloinen jatkuvasta apuvälinekehityksestä. Toivon vain, ettemme joutuisi olemaan koekaniineina ”lastentautisille” laitteille, joita tuotetaan markkinoille ilman yhteensopivustestauksia. Toimimattomat apuvälineetkin tulevat ajan myötä kalliiksi. ◆

Remonttimies hommissa

Tiedottajan kiiruhtaessa tekemään juttua savityöpiiristä, osui Toimintakeskuksen pihalla vastaan mukava näky. Ari Kääpä maalasi keskittyneesti ikkunanpuitteita kuulaassa syysilmassa. Arin voi nähdä pihalla töiden kimpussa aina aamupäivisin, jolloin hän tekee Toimintakeskuksen kiinteistön apumiehen hommia. Iltapäivät Ari keskittyy omiin hommiinsa, muun muassa rottinkitöiden tekemiseen. Kuva: Tuija Wetterstrand. ◆